

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 april 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Fair Trade City är en diplomering för kommuner eller städer som vill förbinda sig att arbeta för en etisk konsumtion. Med etisk konsumtion avses enligt Fair Trade City konsumtion av så kallade rättvisemärkta produkter där hänsyn tagits till mänskliga rättigheter och ILO:s åtta kärnkonventioner under produktionen. Diplomeringsen för Fair Trade City innebär huvudsakligen att en styrgrupp där representanter för kommunen ska ingå arbetar aktivt för att få medial uppmärksamhet och med att bilda opinion kring Fair Trade City samt för att öka kännedomen om och konsumtionen av rättvisemärkta produkter inom kommunen.

Stadsledningskontoret konstaterar att frågan om att Stockholm ska ansöka om att bli diplomerad som en Fair Trade City har varit föremål för politiska beslut i staden vid upprepade tillfällen de senaste åren: i en interpellation (2006:28) till finansborgarrådet som besvarades den 11 december 2006, § 6, i en skrivelse till kommunstyrelsen som besvarades den 21 mars 2007, § 8, samt i en motion (2008:32) till kommunfullmäktige som avsågs den 1 februari 2010, § 33. Stadsledningskontoret har yttrat sig över frågan i de båda senare ärendena.

I tjänsteutlåtandet av den 16 januari 2007 (dnr. 329-4612/2006) konstaterade stadsledningskontoret att det inte är tillåtet att kräva en märkning av ett livsmedel eftersom märket i sig inte förändrar produktens kvalitet i förhållande till produkter som uppfyller kravnivåerna för märkning men inte låtit märka sig och att det därför torde vara utslutet för staden att kräva en viss märkning som exempelvis rättvisemärkt. Kontoret anförde vidare att det inte är självklart att det ligger inom den kommunala kompetensen att ställa krav på hur en verksamhet bedrivs i andra delar av världen; ej heller är det en fråga för kommunen att bidra till opinionsbildning. Avslutningsvis konstaterade kontoret att arbetet med Fair Trade City skulle innebära ett styrande av utbudet på marknaden mot produkter med en viss märkning, vilket vore tveksamt eftersom det torde vara konkurrensbegränsande och sannolikt inte förenligt med kommunallagen.

I tjänsteutlåtandet av den 28 april 2008 (dnr. 329-978/2008) konstaterade stadsledningskontoret ånyo att alla krav som ställs på en produkt enligt lagen om offentlig upphandling dels måste uppfylla de EG-rättsliga grundprinciperna om likvärdighet, icke-diskriminering, öppenhet, proportionalitet och ömsesidigt erkännande, dels ha en direkt koppling till varan eller tjänsten i fråga. Kontorets tidigare bedömning kvarstod därför, att det inte är tillåtet att kräva en märkning av ett livsmedel eftersom märket i sig inte förändrar produktens kvalitet i förhållande till produkter som uppfyller kravnivåerna för märkning men inte låtit märka sig. Stadsledningskontoret konstaterade vidare att Fair Trade Citys koncept i förlängningen skulle innebära att staden, genom den styrgrupp som krävs för diplomering, avsätter resurser för att marknadsföra butiker och företag som tillhandahåller produkter med viss märkning, något som är tveksamt ur kommunalrättsligt hänseende då det tangerar gynnande av enskild. Kontorets sammantagna bedömning var därför att Fair Trade Citys strävan efter att de mänskliga rättigheterna beaktas vid varans framtagande, att arbetare och odlare får skälig betalning för utfört arbete samt att barnarbete och olika typer av diskriminering motverkas, är beaktansvärt, men att det mot bakgrund av ovan anförda juridiska skäl är olämpligt att staden marknadsför rättvisemärkta produkter. Stadsledningskontoret avstyrkte därför förslaget att Stockholm skulle ansöka om att bli Fair Trade City och kommunfullmäktige beslutade att avslå motionen.

Stadsledningskontoret konstaterar att inga förändringar av principiell betydelse har inträffat sedan kommunfullmäktiges beslut den 1 februari 2010. Kontoret anser därför att de juridiska bedömningar som kontoret tidigare har gjort fortfarande äger aktualitet och att motionärens förslag om att staden ska ansöka om att diplomeras som Fair Trade City i likhet med tidigare likalydande förslag bör avstyrkas. Stadsledningskontoret föreslår därför att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.